

گفت‌وگو با غلامحسین دینانی به مناسبت روز عطار

عرفان و دموکراسی

گروه‌اندیشه: بیست‌وپنجم فروردین بانام شیخ‌فریدالدین عطار نیشابوری گره خورده است. برای فهم بهتر برخی جوانب نظام فکری عطار نیشابوری سراغ غلامحسین ابراهیمی دینانی رفتیم تااو گوهر اساسی نظام فکری این عارف را تبیین کند. گفت‌وگو باوی تنها به عطار محدود نشدو به ربط و نسبت دموکراسی با عرفان اسلامی نیز کشیده...

● صفحه ۲۰ضمیمه

شنبه ۲۷ فروردین ۱۳۹۰ - ۱۲ جمادی‌الاولی ۱۴۳۲ - ۱۶ آوریل ۲۰۱۱ - سال هشتم

ضمیمه اول هفته



■ **پرونده ویژه کر سنت همراه گفت‌وگوی با هادی نژاد حسینیان**
و یادداشت‌هایی از حمیدرضا کاتوزیان و غلامحسین حسن تاش
■ با آثار و گفتاری از مجید انصاری، احمد شیرزاد محمدجواد حق‌شناس محمدعلی جداری فروغی بیژن عبدالکریمی حسین انصاری‌راد، ابوالقاسم رتوفیان

در صفحات بخوانید

جواب
کارتون هادی حیدری صفحه آخر
به یاد پروین دولت‌آبادی
سیمین بهبهانی صفحه آخر
راه‌صلح
صفحه ۶

حرف‌اول

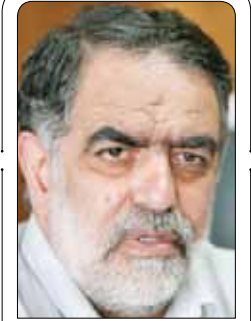
آیا طغیان ریز کردها روزی پایان می‌یابد؟

محمد درویش*

تهرانی‌ها برای نخستین بار در تیرماه سال ۱۳۸۸ با پدیده ریزگردها به شکلی محسوس روبه‌رو شدند. رخدادی که سبب شد تا خطر ریزگردها بیش از هر زمان دیگری در بین مردان کابینه جدی گرفته شود تا جدی که رئیس دولت را واداشت تا با گسیل یگانه معاون زن خود (فاطمه جوادی) به عراق، موضوع را از نزدیک پیگیری کند. با این وجود و با وجود چنین تحرکات کم‌سابقه‌ای که منجر به تشکیل چندین کارگروه تخصصی و اعزام هیات‌های دیپلماتیک متعدد بین کشورهای ترکیه، سوریه، عراق و ایران شد، تهرانی‌ها در سال ۸۹ دو ماه زودتر به استقبال ریزگردها رفتند! تا اینکه نوبت به سال ۱۳۹۰ رسید و ایران، نه تنها مردمان پایتخت ایران که مردم ساکن در چندین شهر شمالی از جمله تنکابن هم در نخستین ماه سال از ریزگردهای عربی پذیرایی کردند! نکته امیدوارکننده البته در این میان شاید آن باشد که در سال آینده انتظار نمی‌رود از این بابت دیگر شاهد رکورد شکنی جدیدی باشیم، زیرا سال هجری شمسی با فروردین ماه شروع می‌شود! نمی‌شود؟ هرچند این نمی‌تواند خبری کاملاً خوش برای آن گروه از مدیرانی باشد که ترجیح دادند خود را در پشت موج رشد مخفی کرده و به‌ویژه در طول یک دهه اخیر عملاً با عملکردهای خود نشان دهند تدبیری برای مواجهه لازم‌تدارک ندیده‌اند، زیرا امروز هموطنان عزیز ما در ایلام ناگزیر از تحمل ریزگردهایی به میزان بیش از ۴۲ برابر حد مجاز در آسمان شهرشان هستند، رقمی که برای بسیاری از مردم ساکن در خوزستان تا ۷۰ برابر حد مجاز هم رسیده است؛ کابوس همچنان می‌تواند ویرانگر تر بشود و روزی را درک کنیم که در آن میزان یادشده را مردم ساکن در تهران هم احساس کنند. همان‌گونه که ۱۰ سال پیش فقط مردم یک استان با ریزگرد درگیر بودند اما اینک ریزگردها، آسمان ۲۰ استان کشور را متاثر کرده‌اند.

ادامه در صفحه ۱۱

روزنامه شرق



گفت‌وگو با معاون سابق برنام‌ریزی وزارت نفت

ترکان: دیوار کر سنت تاثر بایک‌است

گروه اقتصادی: اکبر ترکان به عنوان معاون پیشین برنامه‌ریزی وزارت نفت و مدیرعامل سابق شرکت نفت و گاز پارس پوشه کاملی از اطلاعات مسایل گازی کشور زیر بغل دارد. صراحت لهجه او برای درک بیشتر اطراف‌قاراداد بک سنت کمک می‌کند. وی می‌گوید: «این قرارداد زمانی منعقد شد که قیمت گاز فوق‌العاده پایین بود...»

● صفحه ۱۴ضمیمه

شماره پیاپی ۱۲۲۲ - شماره ۲۹۸ دوره جدید - ۱۲ صفحه+ ۳۲ صفحه ضمیمه - ۱۰۰۰ تومان

سر مقاله

پیام‌اعلام‌نشدن نرخ رشد

یحیی آل اسحاق*



نرخ رشد یکی از شاخص‌های ارزیابی اقتصاد است که در ایران نیز مطابق برنامه‌ریزی‌های صورت‌گرفته و اهداف ترسیم شده در برنامه چهارم و پنجم توسعه و همچنین سبند چشم‌انداز، نرخ رشد باید به هشت درصد برسد تا بتوانیم حداقل سرمایه‌گذاری‌های مدنظر برای توسعه را جذب کنیم. ولی در حال حاضر آمار ی که مسئولان به صورت غیررسمی و تلویخی اعلام می‌کنند، مطابق با واقعیت‌های موجود نبوده و نرخ رشد در پایین‌ترین سطح ممکن قرار دارد. پایین‌بودن نرخ رشد اقتصادی و اعلام‌نشدن آن، نشان‌دهنده نارسایی در عملکرد اقتصادی و عدم بهره‌گیری از یک نظام تدبیر مطلوب است. این نارسایی و کج‌سلیقگی‌های حاکم در نظام تدبیر به جایی رسید که مقام معظم رهبری، سال جاری را سال جهاد اقتصادی نام‌گذاری کردند تا به واسطه آن بخشی از آن جریان شده و بتوانیم به سطح قابل‌قبولی برسیم. در حال حاضر کسی نمی‌تواند ادعا کند که نرخ رشد اقتصادی ما مطابق با اهداف ترسیم‌شده در سند چشم‌انداز و برنامه چهارم توسعه است؛ چراکه وضعیت کنونی اقتصاد و اعلام‌نشدن نرخ رشد از طرف نهادهای مربوطه (بانک مرکزی و مرکز آمار) نشان‌دهنده شرایط نامطلوب حاکم بر اقتصاد کشور است.

چرا بی اعلام‌نشدن نرخ رشد اقتصادی یکی از سوال‌هایی است که ذهن فعالان اقتصادی و مردم را درگیر کرده است که به گفته مسئولان، دلیل آن اختلاف موجود برسر شاخص‌های توسعه‌ای بین وزارت صنایع، بانک مرکزی و مرکز آمار است. اگر این ادعای مسئولان نیز صحت داشته باشد، باید پرسید چرا دولتی‌ها به‌رغم بهره‌گیری از کارشناسان مجرب هنوز نتوانسته‌اند به موضوع مشخص در رابطه با شاخص‌های توسعه برسند تا با مشخص‌شدن عدد رشد اقتصادی، ابهام‌های موجود نیز برطرف‌شود.

این وضعیت در حالی است که بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول با تکیا به شاخص‌های جهانی استاندارد اقدام به پیش‌بینی و اعلام نرخ رشد کشورها می‌کنند که مهم‌ترین این شاخص‌ها، قدرت خرید مردم است. صندوق بین‌المللی پول براساس همین شاخص، نرخ رشد اقتصادی ایران در سال ۸۹، یک درصد اعلام کرده و برای سال ۹۰ نیز پیش‌بینی صفر درصد کرده است. انتشار آمار صندوق بین‌المللی پول در داخل کشور با واکنش‌هایی روبه‌رو بود و برخی‌ها آن را بدبینانه دانستند. اما فارغ از مباحث سیاسی و موضع‌گیری‌های متداول باید گفت که اگر این اظهار نظرها صحت داشته باشد و صندوق بین‌المللی پول، بدبینانه به موضوع نگاه کرده باشد، در نقطه مقابل و در خوشبینانه‌ترین حالت، نرخ رشد اقتصادی کشور به دو درصد هم نمی‌رسد که با هشت درصد هدف‌گذاری شده فاصله بسیار زیادی دارد و برای اقتصادی که قرار است در پایان سند چشم‌انداز به قدرت اول منطقه تبدیل شود، مطلوب نیست.

این در حالی است که براساس برنامه پنجم توسعه و سند چشم‌انداز، نرخ رشد اقتصادی باید به هشت درصد برسد تا ما بتوانیم هزار میلیارد دلار سرمایه‌گذاری مورد نظر را جذب کنیم. اما شرایط فعلی به گونه‌ای است که رسیدن به نقطه مطلوب و جذب این میزان سرمایه‌گذاری با اما و اگر همراه شده است.

مسئولان دولتی باید این نکته را در نظر بگیرند که اعلام نکردن برخی از آمارها، بازخورد مثبت نخواهد داشت و در فضای ابهام، مباحث و مطالب متناقضی مطرح می‌شود که با توجه به حواشی پیرامون آن، رقع موانع و اختلاف‌نظرها بیش از پیش احساس می‌شود.

رسیدن به این مهم نیز میسر نیست مگر با عوض کردن فضای سیاسی حاکم بر اقتصاد کشور و دور کردن آمارها و عملکردها از فضای سیاسی و برخی ملاحظات رایج. پس باید با توجه به آماده‌بودن بسترها، نظام تدبیر را اصلاح کرد و فارغ از ملاحظات و موانع سیاسی، شرایط رسیدن به اهداف مقرر شده در سند چشم‌انداز را فراهم کرد.

*رئیس اتاق تهران



عکس: Getty images

هم‌زمان با اعلام تشکیل دولت جدید سوریه، اسد دستور داد

آزادی بازداشت‌شدگان سیاسی

اسد پست وزارت دفاع و خارجه را همچنان به دو وزیر سابق یعنی علی حبیب و ولید المعلم واگذار کرده است. همچنین بشار اسد دستور دیگری را مبنی بر ادغام دو وزارتخانه امور خارجه و وزارت مهاجران تحت عنوان «وزارت خارجه و مهاجران» صادر کرد. براساس این دستور، وزارت خارجه و مهاجران تمامی وظایف و اختیارات وزارت خارجه و وزارت مهاجران را بر عهده خواهد گرفت. رئیس‌جمهور سوریه در عین حال حدود سه ساعت و نیم با نمایندگان شخصیت‌های دینی و نمایندگان استان‌های الحسکه، حلب، حمص و دوما دیدار داشت. در پی این دیدار، بولدوزرها مراکز ایست بازرسی در ورودی‌های شهر در عا را برداشتند. وی در این خصوص گفت: براساس نشست‌هایی که با فعالان دینی و مردمی در چندین استان داشتیم، پیشنهادات آنها را در خصوص توسعه فعالیت‌های ملی و تلاش جهت خدمت به مردم و ثبات و امنیت کشور شنیدیم. این در حالی است که در چند هفته گذشته، اقدامه نماز جمعه در سوریه به خشونت کشیده شده است و گفته می‌شود شمار نه‌چندان اندکی نیز در این خشونت‌ها کشته شده‌اند. مقامات سوریه می‌گویند بیش از ۳۰ شهروای در عا، باناس، دوما، حماء، قامشلی، حمص و دمشق شاهد درگیری‌های میان تظاهرکنندگان و نیروهای امنیتی بود. تظاهرات روز گذشته در شبکه‌های اجتماعی مجازی، از سوی فعالان سیاسی «جمعه فشاری» نامیده شده بود.

انتقاد نماینده ولی فقیه در سپاه از برخی فعالان سیاسی

یختگی‌هایی است که شاید مشایی آن یختگی‌ها را ندارند. نماینده ولی فقیه در سپاه در پاسخ به کسانی که معتقدند هاشمی آب به آسیاب مخالفان می‌ریزد، نیز عنوان کرد: این سال‌ها بسیار نگران کننده است چرا که هنوز شاهدیم آقای هاشمی در پیامی که به راس فتنه یعنی آقای موسوی داد، تعبیر خدمت‌گزار و غیره را به کار بردند؛ بنابراین روشن نیست آقای هاشمی چه اندیشه و مسیری را دنبال می‌کند. وی گفت: حصر خانگی سسران فتنه، بهترین شیوه برخورد با آنهاست و این در حالی است که آقایان صائعی و موسوی اردبیلی و دیگران پیام دادند. وی ادامه داد: امروز فضایابی هوشیار باشیم. وی خاطرنشان کرد: اکنون دولت در مسیری حرکت می‌کند که نباید جلوی آن موضع‌گیری کنیم چرا که باعث می‌شود جریان‌های مخالف از آن سوءاستفاده کنند. وی با اشاره به دیدگاه رئیس‌جمهور نسبت به مشایی در عین حال ابراز عقیده کرد: درود به عرصه سیاسی نیازمند

گروه جهان: بشار اسد، رئیس‌جمهوری سوریه برای آرام‌کردن جو متشنج موجود در کشور در دو اقدام ضربتی تصمیم به آزادی شمار زیادی از زندانیان سیاسی و در عین حال تشکیل دولت جدید در این کشور گرفت. به گزارش شبکه خبری الجزیره، اسد بعد از آزادی صدها تن از زندانیان سیاسی که در جریان اعتراضات اخیر سوریه دستگیر شده بودند، از معترضان بازداشت‌شده، دلجویی کرد و گفت: این دلجویی شامل آن دسته‌از افرادی که در جریان این اعتراضات مرتکب جرمی شده‌اند، نمی‌شود. رئیس‌جمهور سوریه در عین حال دستور تشکیل دولت جدید این کشور به ریاست «عادل سفر» که شامل ۳۰ وزیر از جمله پنج وزیر دولت است را صادر کرد. خبرگزاری رسمی سوریه به اعلام کرده است که بشار اسد دولت جدید را به خاطر جلب رضایت معترضانی تشکیل داده که خواستار اصلاحات در کشور شده بودند. همچنین به گزارش آسوشیتدپرس، براساس دستور بشار اسد، محمد ابراهیم الشعار وزیر کشور، یوسف سلیمان احمد وزیر دولت، عدنان سلاخو وزیر صنایع، هاله محمد الناصر وزیر مسکن و بازسازی، منصور فضل‌الله عزام وزیر امور ریاست‌جمهوری، عما صابونی وزیر ارتباطات، عدنان حسن محمود وزیر اطلاع‌رسانی، ریاض عصمت وزیر فرهنگ، جورج صومی وزیر آبپاری، عمر غلاونینج وزیر اداره محلی، عماد خمیس وزیر برق، فیصل عباس وزیر راه و ترابری، وائل نادر الحلفی وزیر بهداشت، ریاض حجاب وزیر کشاورزی و محمد نضال الشعار به عنوان وزیر اقتصاد تعیین شدند.

فراکسیون دانشگاهیان مجلس به قم رفتند

دیدار نمایندگان با مراجع

■ آیت‌الله موسوی اردبیلی: دلسوزان نظام جلوی تضعیف مجلس را بگیرند

مراجع‌های خود از مسایل سیاسی، فرهنگی و اقتصادی را با آنان در میان گذاشته و آنان نیز توصیه‌هایی را به نمایندگان ملت و دیگر مسئولان کشور داشته باشند. توصیه‌هایی که نشان از دل‌نگرانی مراجع از برخی مسایل در کشور دارد. اگرچه در این دیدارها که روز پنجشنبه صورت گرفت به مشکلات اقتصادی مردم، تعامل گروه‌های

سیاسی مختلف با یکدیگر، پایان دادن به اختلافات پیش آمده بعد از انتخابات ریاست‌جمهوری دهم برای حضور بیشتر مردم در انتخابات مجلس نهم، نگرانی از ظهور فرقه‌های انحرافی و تحولات اخیر منطقه پرداخته شد اما عمده‌ترین سخنان مطرح شده در این دیدارها به موضوعات

سیاسی مختلف با یکدیگر، پایان دادن به اختلافات پیش آمده بعد از انتخابات ریاست‌جمهوری دهم برای حضور بیشتر مردم در انتخابات مجلس نهم، نگرانی از ظهور فرقه‌های انحرافی و تحولات اخیر منطقه پرداخته شد اما عمده‌ترین سخنان مطرح شده در این دیدارها به موضوعات

نقدینگی تا پایان سال ۸۹ به ۳۰۰ هزار میلیارد تومان رسید

۱۷۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی در کمین بودجه ۹۰

۳۰۰ هزار میلیارد تومان در پایان سال ۸۹ رسیده است. امری که طهماسب مظاهری، رئیس کل پیشین بانک مرکزی، به شدت از آن بیم داشت. پایان سال ۸۶ بود که وی برای جلوگیری از افزایش نقدینگی که به صورت سرسام‌آوری در حال حرکت بود، خزانه بانک مرکزی را سه قفله کرد؛ بنابراین بانک‌ها ناچار شدند تنها با اتکا بر منابع جذب شده، تسهیلات پرداخت کنند. مظاهری در تفسیر این اقدام خود گفت: با اجرای سیاست سه قفله خزانه بانک مرکزی از افزایش نقدینگی به ۳۰۰ هزار میلیارد تومان جلوگیری کردم. با این حال، آن اتفاق با تأخیر سه ساله رخ داد و در حال حاضر نقدینگی به ۳۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. البته قرار هم نیست که نقدینگی در این میزان باقی بماند. با سیاست‌های انبساطی دولت دهم در سال ۹۰، بی‌شک سبیل نقدینگی در راه است. دولت دهم در اولین اقدام خود، بودجه سال ۹۰ با ۱۷۰ هزار میلیارد تومان منابع بیشتر نسبت به سال ۸۸، راهی مجلس کرد. حال مجلس، بررسی بودجه‌ای را در دست دارد که نسبت به سال ۸۹ حدود ۴۷ درصد رشد دارد. علاوه بر این تقریباً هفته گذشته بسود که کمیسیون

تلفیق مصوب کرد. ۱۰ هزار میلیارد تومان از حساب ذخیره ارزی و وجود اداره شده در اختیار بانک‌ها قرار گیرد تا آنها بتوانند به بخش خصوصی تسهیلات دهند. باز هم در هفته گذشته، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس از تصویب لایحه افزایش سرمایه بانک‌ها به میزان ۲۰ هزار میلیارد تومان در این هفته گذشته بسود که کمیسیون

جسته و گریخته شنیده شده که در پایان سال ۸۹، نقدینگی به ۳۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده است؛ یعنی نقدینگی امروز جامعه ۴۰ هزار میلیارد تومان بیش از آن چیزی است که آخرین آمار اعلامی بانک مرکزی نشان می‌دهد. در خصوص شاخص‌های دیگری، مانند تولید ناخالص داخلی، ارزش افزوده بخش‌های مختلف اقتصادی مانند نفت، کشاورزی، صنعت و معدن، ساختمان و خدمات، شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی و... نمی‌توان اظهار نظری کرد؛ زیرا آمار شاخص‌ها از سال ۸۷ همچنان اعلام نمی‌شوند. همین امر، منجر به ایجاد شبهه در این خصوص شده که وضعیت اقتصادی ایران در دو، سه سال اخیر به اندازه‌ای نامطلوب است

که دولت‌مردان ترجیح می‌دهند عذرشان را با نشاناس در خصوص عدم انتشار و ارایه آمار را بشنوند تا اینکه شنوای انتقادهای تند و تیزتر کارشناسان از وضعیت نه‌چندان مطلوب اقتصادی باشند.

سبیل نقدینگی در سال ۹۰

در نبود آمار دقیق، آنچه که برای بررسی بیشتر می‌ماند، همان نقدینگی است. نقدینگی در سال ۸۵، نزدیک به ۱۲۸/۴ هزار میلیارد تومان بوده که در پایان سال ۸۸ با طی رشدی معادل ۸۳ درصد به ۲۳۵/۵ هزار میلیارد تومان رسیده است. پیش‌بینی می‌شود نقدینگی در پایان سال ۸۹ به ۳۰۰ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است که در صورت رستی، نقدینگی در این چهار سال یعنی از ۸۵ تا ۸۹، حدود ۱۳۴ درصد رشد داشته است. روند رشد نقدینگی از عمر دولت نهم تاکنون نشان می‌دهد، نقدینگی در پایان نیمه دوم سال ۸۴ که دولت نهم به ریاست محمود احمدی‌نژاد زمام امور را به دست گرفت حدود ۷۸/۴ هزار میلیارد تومان بود، با طی رشدی معادل ۲۸۲ درصد به

● ادامه در صفحه ۴

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق

تلفنی آگهی می‌پذیرد



۸۸۵۲۸۴۵۳
۸۸۶۵۸۵۲۵

